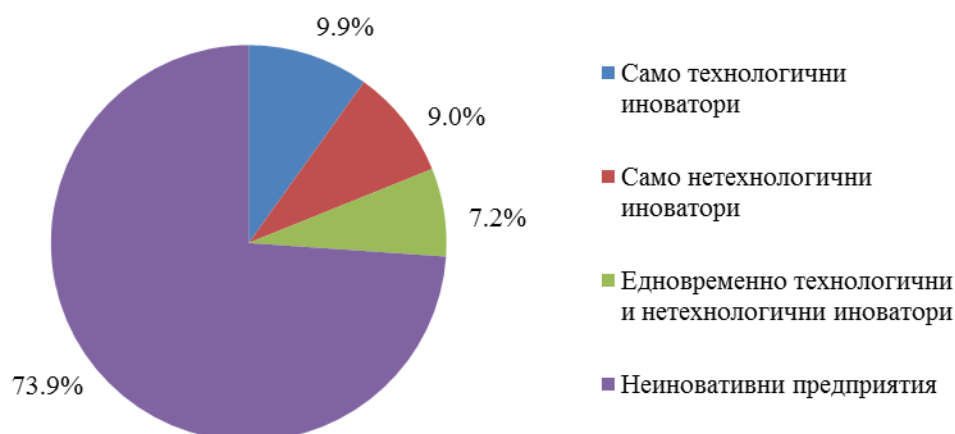

ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2012 - 2014 ГОДИНА

През периода 2012 - 2014 г. 26.1% от предприятията осъществяват иновационна дейност. От всички предприятия 17.1% реализират технологични иновации (продуктови, процесови, незавършена или преустановена иновационна дейност), а 16.3% внедряват нетехнологични иновации (организационни и маркетингови иновации).

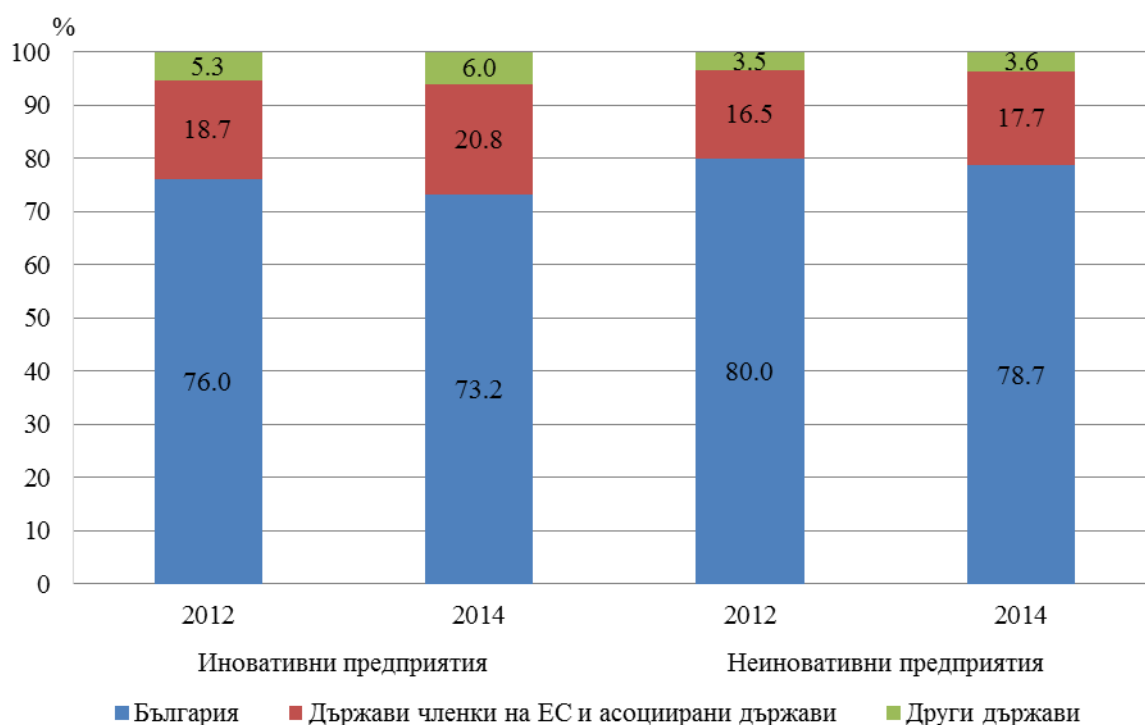
Фиг. 1. Структура на иновационната активност през периода 2012 - 2014 година

През наблюдавания период 18.5% от всички предприятия посочват като основен техен пазар други държави - членки на Европейския съюз, и асоциирани държави и в сравнение с предходното изследване на иновациите (2010 - 2012 г.) нарастването е с 1.4 пункта. При иновативните предприятия този дял е 20.8%, а при неиновативните - 17.7% (фиг. 2).

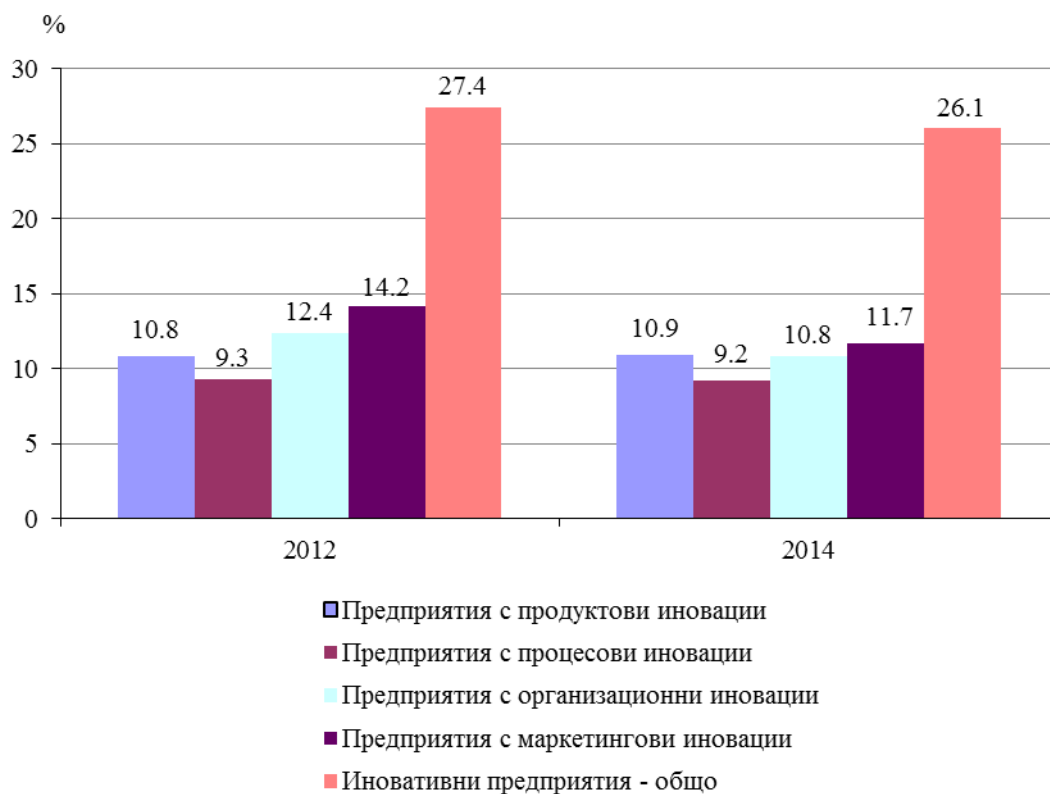
Фиг. 2. Структура на основните географски пазари на предприятията

През периода 2012 - 2014 г. иновационната активност намалява с 1.3 пункта в сравнение с предходното изследване. Ръст се наблюдава единствено при продуктите иновации (0.1 пункта), а намаление е регистрирано при маркетинговите, организационните и процесовите иновации - съответно с 2.5, 1.6 и 0.1 пункта (фиг. 3).

Фиг. 3. Предприятия с иновационна дейност в проценти от всички предприятия

През периода 2012 - 2014 г. 10.9% от предприятията реализират нови или значително усъвършенствани стоки или услуги (продуктови иновации) и техният оборот формира 22.8% от общия оборот за 2014 година. 52.4% от предприятията с продуктови иновации реализират иновационен продукт, който е нов за техния пазар, а 79.3% реализират стоки или услуги, които са нови само за тяхното предприятие.

4.8% от оборота в индустрията и услугите през 2014 г. се дължи на нови за предприятието или нови за пазара продукти. 2.2% от оборота на предприятията през 2014 г. е в резултат на нови не само за предприятието, а и за пазара продуктови иновации, докато 2.6% от оборота е в резултат на нови само за предприятието продукти.

През наблюдавания период 9.2% от предприятията внедряват нови или значително усъвършенствани процеси (процесови иновации) в тяхното предприятие. 5.9% въвеждат нови или значително усъвършенствани производствени методи, 4.7% от предприятията внедряват нови или значително усъвършенствани спомагателни дейности и 2.3% - нови или значително усъвършенствани методи за снабдяване, доставка и разпространение на суровините, стоките и услугите.

10.8% от предприятията прилагат нови методи за организация на бизнес практиките, на работното място и на взаимоотношенията с други предприятия и организации, които преди това не са били използвани (организационни иновации). Най-често посочваните видове организационни

иновации са въвеждането на нови методи на организация на работата, свързани с разпределяне на отговорностите и вземането на решения (7.5%), и прилагането на нови бизнес практики за организиране на работния процес (7.2%).

През отчетния период 11.7% от предприятията въвеждат нови маркетингови концепции и стратегии (маркетингови иновации). Най-голям е дялът на предприятията (7.3%), прилагачи нови методи за реклама или техники за промоция на продукта, следвани от предприятията, които използват нови методи за ценообразуване на стоките и услугите (6.2%).

Иновационната активност през периода 2012 - 2014 г. е по-висока при предприятията, занимаващи се с индустрия (29.7%), отколкото при тези, предоставящи услуги (21.9%). Най-голям е дялът на иноваторите в групата на големите предприятия (250 и повече наети лица) - 78.3%. Оборътът на иновативните предприятия съставлява 57.8% от оборота на всички предприятия. Дялът на наетите лица в иновативните предприятия възлиза на 53.8% от наетите във всички предприятия (табл. 1).

1. Иновационна активност през периода 2012 - 2014 г. по икономически сектори и големина на предприятията

	(Проценти)		
	Иновативни предприятия	Оборот на иновативните предприятия	Наети лица в иновативните предприятия
Общо	26.1	57.8	53.8
Индустрия	29.7	75.2	57.0
Услуги	21.9	41.2	48.7
10 - 49 наети	20.6	21.5	22.8
50 - 249 наети	38.8	45.3	42.4
250 и повече наети	78.3	88.8	80.4

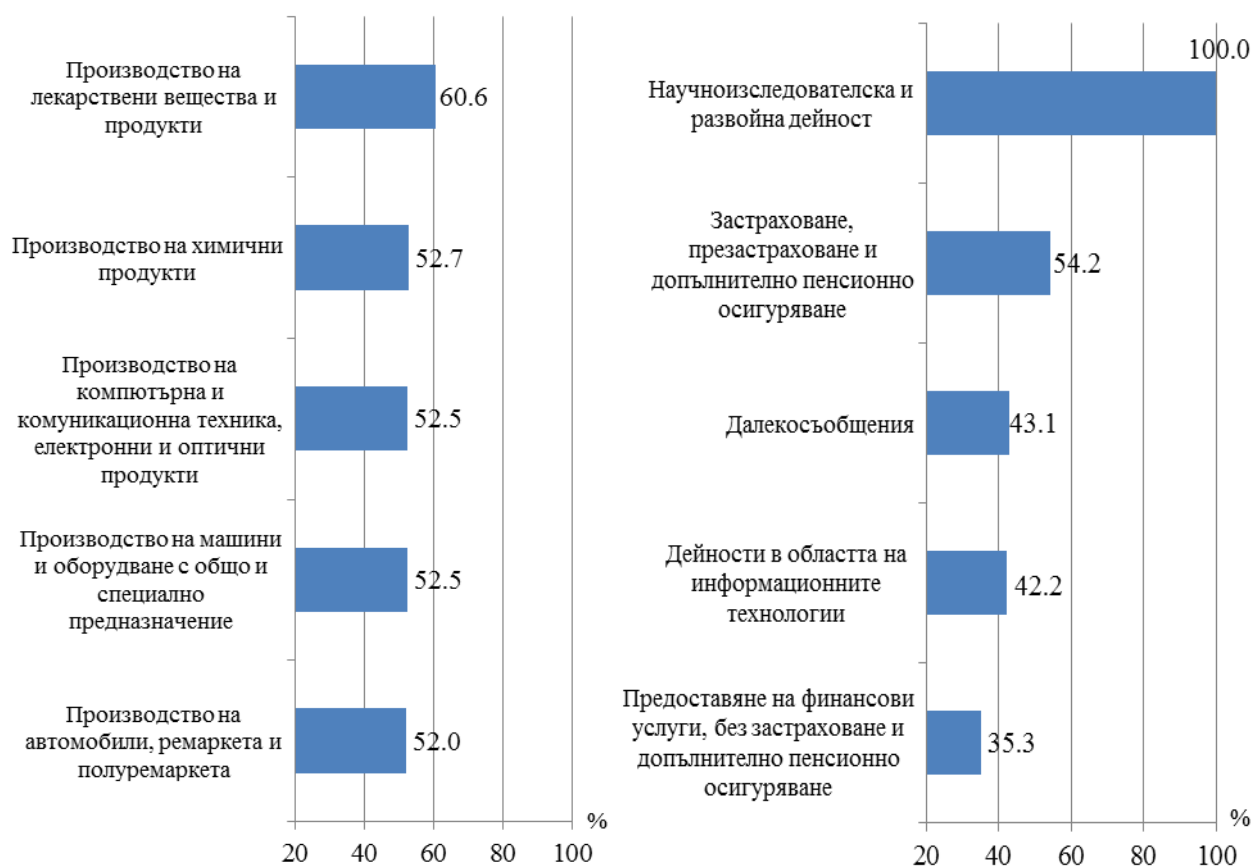
При 28.9% от всички предприятия през 2014 г. над една четвърт от наетите лица са с висше образование. При иновативните предприятия тази стойност е 39.1%, а при неинновативните - 25.3%.

Икономическата дейност в индустрията, която има най-висок дял иновативни предприятия, е „Производство на лекарствени вещества и продукти“ (60.6%), а с най-нисък дял е „Добив на въглища“ - 7.1%.

В сектора на услугите на първо място е „Научноизследователската и развойна дейност (НИРД)“, в която всички предприятия са иновативни, тъй като НИРД е вид иновационна дейност. На последно място е „Сухопътен транспорт“ с дял от 8.7%.

Фиг. 4. Икономически дейности с най-висока иновационна активност в индустрията и услугите през периода 2012 - 2014 година

От предприятията с технологични иновации 20.6% осъществяват иновационно сътрудничество с други предприятия, научни организации и други партньори, като за големите предприятия (250 и повече наети лица) този дял е 32.3%.

Публично финансиране в подкрепа на своята иновационна дейност получават 30.3% от всички технологични иноватори през периода 2012 - 2014 година.

Методологични бележки

Статистическото изследване на иновационната дейност се провежда всяка четна година, а наблюдаваният период включва три години.

Единици на наблюдение са предприятията от нефинансовия и финансовия сектор с 10 и повече наети лица, осъществяващи следните икономически дейности (КИД - 2008): Добивна промишленост; Преработваща промишленост; Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване; Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети; Транспорт, складиране и пощи; Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения; Финансови и застрахователни дейности; Архитектурни и инженерни дейности;

технически изпитвания и анализи; Научноизследователска и развойна дейност; Рекламна дейност и проучване на пазари.

Иновация е прилагането на нов или значително усъвършенстван продукт или процес, нов маркетингов метод, нов организационен метод в бизнес практиките, в организацията на работното място или във външните отношения. Иновациите се основават на резултатите от нови технологични разработки, нови комбинации от съществуващи технологии или на използването на знанията, придобити от предприятието.

Иновациите могат да бъдат разработени от иновативното предприятие или от друго предприятие. Обикновената препродажба на иновации, изцяло произведени и разработени от други предприятия, не се включва в иновационната дейност. Иновациите следва да бъдат нови за съответното предприятие. За продуктите иновации не е задължително те да бъдат нови за пазара (както и за процесовите иновации), не е задължително предприятието да бъде първото, което ги е внедрило.